

QUEST POWSTAŃCZY KOŚCIAN

Pierwsza wojna światowa do końca zmierzała, nadzieję na wolność Polakom dawała. Klęski Niemiec wszyscy wyczekiwali, działania konspiracji w Wielkopolsce ożywiali.

Starsi wiekiem przedkładali koalicje pokojowe nad powstanie, w którym niejeden położyłby głowę. Liczyli na spokojne przejęcie urzędów, szkół i kolei, na łagodne rozwiązanie nie tracili nadziei.

Młodzi czekać nie chcieli, do walki się gotowali, tajne oddziały spośród skautów sprawnie formowali. 18 grudnia 1918 roku taki oddział utworzono, Rezerwą Skautową dla niepoznaki go ochrzczono.

Tu przy Rynku Czaplicki interes prowadził, biuro werbunkowe w kantorze osadził. Do Straży Obywatelskiej tutaj werbowano, w tajnych rejestrach nazwiska spisywano.

Rezerwą Skautową swój oddział nazwali, sprawności wojskowej skrycie nabywali. Tutaj się gromadzili, uczyli wojskowości i przygotowywali na odzyskanie wolności.

Przedwojenne zdobienia zobaczysz nad drzwiami, idź gdzie orzeł patrzy i macha skrzydłami. Dwa numery, niedaleko, to mniej niż milę, o niezwykłej akcji pomówimy tutaj chwilę.

Polska młodzież po wojnie z frontu wróciła, do Polskiej Organizacji Wojskowej ochoczo wstąpiła. Mieli wywiadowców w niemieckich oddziałach, niejeden z tego powodu był w opałach.

Z frontu wróciło też do Kościana 700 żołnierzy, zmęczonych wojną, lecz uzbrojonych jak należy. W magazynach broń złożono, amunicji były pełne, lecz losy jej były zgoła niepewne.

Peowiacy usłyszeli, że broń stąd wywiozą, od tej wiadomości aż powiało grozą! Stop! Nie wolno! Broń ma zostać w Kościanie! To było dla skautów nie lada wyzwanie!

Rada Ludowa od razu akcji zakazała, na rozwój wydarzeń oczekiwać chciała. Skauci nie mieli do nich zaufania, podjęli więc szybko konkretne działania.

Niemców krocie, skautów ledwie garstka, trzeba było uniknąć bezpośredniego starcia. Gdyby jednak padły strzały i krew się polała, służba sanitarna u Czaplickiego w pogotowiu stała.

Tu właśnie gdzie stoisz, plan akcji ułożono, w restauracji Simińskich, zbiórkę zarządzono. Kryptonim Wolność – takie hasło akcji nadano, bez słowa sprzeciwu – rozkazy wykonywano.

Przydatność do boju i gotowość na ofiary sprawdzono wkrótce nocnym alarmem. Pięćdziesiąt osób się stawiło, zwartych, gotowych, do walki z Niemcami przysposobionych.

Ruszać dalej, wzdłuż kamienia rynek okrążaj, do kościoła ceglanego prosto podążaj. Zobaczą go przy ulicy między domami, ozdobionego wysokimi, gotyckimi oknami.

Na ścianie kościoła tablica ku czci kapłana, był tu proboszczem w czasie naszego Powstania. Był nie tylko dobrym kapłanem i kaznodzieją, wspierał Polaków czynem, napawał nadzieją.

Książę

--	--	--	--	--

15

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

1

Na tablicy w linijce z nazwiskiem litery porachuj, wynik obok zapisz, spokojnie bez strachu.

Teraz wypatruj słupka z ulic nazwami, podejdź do niego wielkimi krokami.

--

a

Pierwsza wg alfabetu da Tobie wskazówkę, w którą stronę się udasz w dalszą wędrowkę. Jeśli się nie spieszysz i w kościele cisza panuje, zajrzyj do środka, tam się oko uraduje.

Tu ksiądz Surzyński do mieszkańców przemawiał, w gorących kazaniach do Powstania namawiał.

Idź dalej, aż łukiem w prawo się skierujesz. Po chwili wybór - w którą stronę? - decydujesz. Zieleń drzew cię daje, zachęca do spaceru, tam więc idź, przez mostek dziarsko maszeruj.

Ile latarni na mostku po lewej stronie stoi? Policz i zapisz, niech się w oczach nie dwoi!

--

Wkraczasz na aleję, gdzie budowla okazała, tam pod numer latarni idź, gdzie tablica wisi biała. Tu Hotel Victoria gości przyjmował, niemieckich oficerów chętnie podejmował.

Tutaj broni pozbawiono pruskich żołnierzy. A dlaczego tak się stało? Pewnie nie uwierzysz! Historia się odkryje i za chwilę krąg zatoczy, jeszcze kilka chwil, a przejrzyysz na oczy!

Stąd na drugą stronę, po pasach przejdź grzecznie, pod gmach bardzo duży udaj się bezpiecznie.

Dalej prosto, aż budynek czerwony będzie przed Tobą. Wzory z barwnej cegły są jego ozdobą. To poczta, jak przed laty, jak w czasie Powstania, kiedy w środku był telegraf do wiadomości przesyłania.

Przejdź na najbliższych pasach i cofnij się odrobinę, w głębi przy skwerku poszukaj bramy, tam przekażę Ci nowinę. Dziś to szpital im.

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3

17

w 1918 r. dokonano tutaj czynu niezwykłego.

Akcja choć odwagi i szczęścia wymagała, bardzo sprawnie przeprowadzona została. Najpierw próbny alarm i nocne spotkanie sprawdziły gotowość drużyny na prawdziwe działanie.

Drugiej nocy 29/30 grudnia akcję przeprowadzono, z broni garnizon niemiecki oszobotdono. Kościan spał smacznie pogrążony w ciemności, deszcz ulewny nie zachęcał do wyjścia w gości.

O północy jak cienie skauci z bram powychodzili, którzy z wypiekami czekali tej niezwykłej chwili. Prawie bezszelestnie kilku tą bramę przeskoczyło, w ciemność parku już po chwili się zanurzyło.

Przebiegli na drugą stronę, „uciszyl” stróża, zabrali mu klucze gdy w ciemności się wynurzał. Stróż był Polakiem, wtajemniczonym w akcji tajniki, był tam, gdzie powinien, by były dobre wyniki. By nie wzbudzać podejrzeń o współpracę z Powstańcami dał się pobić i unieruchomić wojskowymi kajdankami.

Drogą, która przed Tobą, pobiegli jak stróża, tam druga brama kluczami stróża otwarta została. Na chwilę zostawmy te zdarzenia z przeszłości, niech dramatyzm ustąpi uczuciu błogości.

Bo w parku tu dzisiaj spokój i cisza panuje, tu człowiek z przyrodą na co dzień obcuje. Zaraz za bramą zobaczysz duży plan szpitala, co wolno oraz na co regulamin nie pozwala.

Miejsce, w którym stoisz oznaczono numerem.

Pierwsza cyfra to

--

, druga zaś jest zerem.

b

Słownie:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

14

9

Idź prosto, a miniesz z boku z drzewami aleję, po lewej ma ławki, a po prawej są kamienie.

Nieco dalej po prawej willa

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

5

4

się prezentuje, tutaj wielu pacjentów z choroby się kuruje.

Po Twej lewej stronie, gdzieś w tej okolicy, były magazyny broni, dziś już ich nie widzisz. Jak się dalej nocne wydarzenia potoczyły? Sukcesem czy porażką się zakończyły?

Magazyn był zamknięty, wrota nie puszczały, działanie siłowe w nerwach wymuszały. Zamek w końcu puścił, do środka wkroczyli, z uciechy krzyknęli, gdy broń zobaczyli!

Czego tam nie było! To prawdziwy arsenał! Setki broni i amunicji w piwnicach zawierał! Karabiny ręczne oraz maszynowe, brauningi, pistolety, granaty, naboje!

Ustawili się w kolejkę, jeden obok drugiego i w ten sposób je wynieśli co do jednego.

Koniec strefy pieszej, sielankę trzeba porzucić, za bramą do świata pośpiechu trzeba będzie wrócić. Skieruj się w lewo, idź gdzie szumią drzewa, między nimi na pewno ptak Ci pieśń zaśpiewa.

Tam nieco schowany za cisów krzewami, stoi pomnik Powstańców z wieloma nazwiskami. Obok nazwisk miejscowości skąd pochodzili, zapisz skąd najliczniej w Powstaniu wystąpili?

Pochodzili z:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

16

2

Obok pomnika znajdziesz do strzału gotowy, cenny dla powstańców ciężki karabin maszynowy. Lufa jego wskazuje kierunek, gdzie wywieziono broń, którą Powstańcom w terenie dostarczono.

Wróc do bramy, którą opuściłeś szpitalną aleję, tu historii wątek dokończymy – mam nadzieję.

Pod bramą wozy gotowe do załadunku czekały, w ten sposób szybko trofea wywiezione zostały. Część ukryto za rzeźnią miejską w stodole, część do Krzywinia i Naclawia zwieziono w mozole.

Cenne to trofeum trafiło do oddziałów, gdzie broni dla Powstańców było za mało. Akcję wspomina na słupku tablica pamiątkowa, symbolem harcerzy została oznaczona.

Na nim trzy litery, wśród nich samogłoska, ona więc do hasła wskoczy, sprawa jest tu prosta!

--

13

Idź wzdłuż muru i dalej prosto przed siebie, aż znów zielen zobaczysz, będzie kusić Ciebie. Dwa razy na pasach, potem wzdłuż kamienic, przez chwilę w krajobrazie nic się nie zmienia.

Dom nr ma dla Ciebie zadanie

a

i prostej zagadki sprawne rozwiązanie. Co się tu odbywało, w tej kamienicy, która stoi przy niezbyt ruchliwej ulicy?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

12

Drużyny Skautowej.

Skauci w Powstaniu nie byli nowością, choć działali z bardzo dużą ostrożnością. Z pierwszych lat nie mamy żadnych dokumentów, dzisiaj o nich wiemy ze wspomnień fragmentów. Czego się uczyli? Czym na zbiórkach zajmowali? Dlaczego zmęczeni do domów wracali?

Dalekie wycieczki z mapą i kompasem, musztra, szermierka, a także czasem ćwiczenia z bronią. Morse'm nadawanie, historia Polski i patriotycznych pieśni śpiewanie.

Wychowankowie tej drużyny byli bohaterami naszej opowieści i kościańskimi Powstańcami.

Dalej idź, aż miniesz trzy balkony, przed trzecim staniesz, a będziesz zdziwiony, odkryjesz tam datę zakończenia budowy, by to zobaczyć, trzeba unieść głowę.

Przejdź przez park, miń fontanny wodotryski, do mostku się kieruj, mety będziesz bliski. Tam Cię zaprasza alejka z zielenią oazą, przejdź przez mostek, wrócimy tu innym razem.

Idź prosto, aż domek zobaczysz z datą i inicjałami, on nowy kierunek Ci wskaże swoimi oknami. Nim tam wyruszysz zapisz datę i litery, do hasła się przydadzą, będą z Tobą szczerzy.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

7

c

d

Wieżę kościoła stąd widzisz, ona azymut wskazuje, na plac z rzeźbą i tablicami kroki swe kierujesz. Bohaterowie, którzy Kościan wyzwolili, pewną cechą charakteru się wyróżnili.

W nazwie placu ją znajdziesz, zapisz ją tu, dzielnych harcerzy możesz brać za wzór.

byli

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

10

Tutaj tablic wiele umieszczono, na jednej harcerzy upamiętniono. Jedna dziewczyna jest wśród męskiego grona, zapisz ją szybko, niech będzie wyróżniona.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

11

6

Na pomniku pośrodku postać stoi uśmiechnięta, wielu z Was zapewne dobrze ją pamięta. U stóp ma ptaki, jeden z nich to Twój ratunek, ten po prawej dziobem wskazuje kierunek.

Spogląda w stronę budynku z tablicą pamiątkową, na budynku przy ulicy kiedyś umieszczoną. Podejź do niej. Poświęcono ją drużynomu

Józefowi

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

8

On w Kościanie zorganizował drużyny skautowe, które wbrew nazwie miały przeznaczenie wojskowe.

Z roku fundacji tablicy wszystkie cyfry dodaj, tyle kroków do kościoła dziarsko wykonaj. Tam po schodach do dołu i w prawo się kieruj, wzdłuż rzeki do mostku śmiało maszeruj.

Gdy staniesz na chodniku rozglądaj się bacznie, od czasu Powstania zmieniło się znacznie. Hotel Warszawski stał tu nad rzeką, gościł oficerów, do koszar nie mieli daleko.

I oni jako wojskowi broń przy sobie posiadali, przed skautami bez protestów ją oddali. Skauci w domach również rewizje prowadzili, potem pocztę i dworzec Polakami obsadzili.

Teraz uważnie obserwuj skwer na środku skrzyżowania, wskazówkę kierunku masz do odczytania. Wybierz ten, który aż cztery tablice wskazują i zaraz po chwili w lewo odbić nakazują.

Po chwili dotrzesz na róg rynku, na skrzyżowanie, gdzie czeka na Ciebie finałowe zadanie. Nim skarb odbierzesz, spojrz na ratusz jeszcze, tu finał historii z radością Ci obwieszczą.

Rankiem Niemcy jak wryci stanęli, gdy puste magazyny, bez broni ujrzeli. Wstyd im było, porażka, klęska całkowita, bez jednego straża kompania pobita!

Wobec faktów jak niepyszni władzę przekazali Polakom, którzy duże zapasy broni posiadali. Znakiem zmian, które w Kościanie nastąpiły, był polski sztandar na ratuszu! Zawisł bez użycia siły!

Rezerwa Skautowa w wir Powstania się włączyła, doświadczeniem i bronią wiernie służyła. Wielu z nich niepodległej Polski doczekało, wiernym założeniom skautów do końca zostało.

Zasady i reguły wyuczone w młodości, przyczyniły się do odzyskania niepodległości. Stojąc na rogu szukaj w uliczce pod daszkiem numeru z działania, tam skarb na Ciebie czeka, jest do odebrania.

$$\begin{array}{|c|} \hline \square \\ \hline \end{array} \times \begin{array}{|c|} \hline \square \\ \hline \end{array} = \begin{array}{|c|} \hline \square \\ \hline \end{array} \quad \mathbf{A}$$

a   **b**

Zejdź po schodach, podaj hasło, a pani za ladą skarb Ci wręczy z pieczęcią, nie z czekoladą! Przystaw pieczęć na ulotce, to Twoje zadanie, ostatnim zaś będzie hasła rozwiązanie.

Jeśli chcesz się dowiedzieć, kto wypowiedział te znamienne słowa, rozwiąż hasło:

Przypuszczam, że każdy z Was chciałby w ten lub inny sposób pomóc ojczyźnie. Najłatwiej może tego dokonać zostając skautem.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

1 2 3 4 5 6

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17

TEMATYKA:

Quest opowiada o brawurowym przejęciu niemieckiej broni przez kościańskich skautów w nocy 29/30 grudnia 1918 r., w czasie Powstania Wielkopolskiego.

GDZIE TO JEST?

Kościan - miasto powiatowe położone ok. 50 km na południowy zachód od Poznania.

NA CZYM TO POLEGA?

W czasie wędrowki uczestnik zabawy rozwiązuje zadania i zagadki umieszczone w tekście, które prowadzą do końcowego punktu, gdzie została ukryta skrzynia skarbów z tajemniczą pieczęcią. Pieczęć na ulotce jest poświadczeniem przejścia całej trasy.

CZAS PRZEJŚCIA:

Ok. 70 minut.

MIEJSCE ROZPOCZĘCIA WYPRAWY:

Na Rynku w Kościanie, przy kamienicy nr 32.

Skarb jest dostępny codziennie w godz. 10-20, w niedziele: 14-20.

WIĘCEJ QUESTÓW ZNAJDZIESZ NA:

WWW.27GRUDNIA.PL
WWW.REGIONWIELKOPOLSKA.PL
WWW.QUESTY.ORG.PL

KONTAKT DO OPIEKUNA QUESTA:

QUESTY@27GRUDNIA.PL

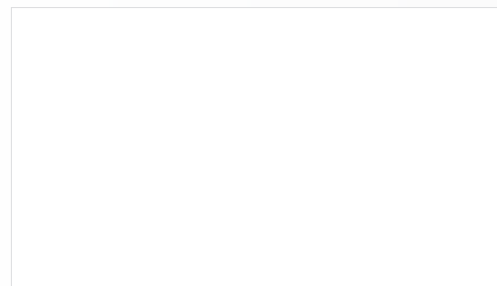
Quest jest dostępny również w bezpłatnej aplikacji Questy - Wyprawy Odkrywców

Android

iOS

MIEJSCE NA PIECZĘĆ

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Szyfr do skrzyni skarbów

b c d

Poznań, 06/2024

QUEST POWSTAŃCZY KOŚCIAN

WIELKOPOLSKA

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO